

6.4 Aanbeveling(en)

Veel richtlijngebruikers zullen vooral kijken naar de aanbevelingen in de richtlijn. Het is daarom van essentieel belang dat:

- aanbevelingen de uitgangsvraag beantwoorden;
- aanbevelingen op zichzelf staand gelezen kunnen worden;
- aanbevelingen niet voor meerdere uitleg vatbaar zijn.

Aanbevelingen kunnen in medisch, maatschappelijk of juridisch opzicht een normatief karakter hebben. Dit hangt onder meer af van de gekozen formulering van de aanbevelingen. De bewoordingen van een aanbeveling dienen dan ook zorgvuldig te worden gekozen.

De sterkte van een aanbeveling berust zowel op de overtuigingskracht van het verzamelde wetenschappelijke bewijs uit de literatuur als op de balans die de werkgroep opmaakt van een aantal andere overwegingen, zoals klinische relevantie, schade of bijwerkingen, de beschikbaarheid van voorzieningen, de kosten van zorg, de organisatie van zorg, patiëntenperspectief, professionele perspectief, medico-legale aspecten, ethische aspecten.

In onderstaand schema wordt hiervoor ten behoeve van de leden van een richtlijnwerkgroep een aantal suggesties aangereikt.

Tabel 6.2. Voorkeursformuleringen voor een aanbeveling

De sterkte van een aanbeveling wordt vastgesteld op basis van een weging van het wetenschappelijk bewijs en overige overwegingen (klinische relevantie, bijwerkingen e.d.)	
Sterkte van aanbeveling	Voorkeursformuleringen
Sterk	Positieve aanbeveling: Sterk aan te bevelen / dient / moet / is eerste keuze / is geïndiceerd / is vereist / is de standaard / wordt als standaard beschouwd Negatieve aanbeveling: Sterk te ontraden / dient niet / moet niet / is geen keuze / is gecontraïndiceerd
Matig sterk	Positieve aanbeveling: Aan te bevelen / adviseren / heeft de voorkeur/ streven naar / verdient aanbeveling Negatieve aanbeveling: Niet aan te bevelen / wordt ontraden / verdient geen aanbeveling
Zwak	Positieve aanbeveling: Te overwegen / is een optie / kan/ er is mogelijk plaats / kan zinvol zijn Negatieve aanbeveling: Is wellicht geen plaats / lijkt niet zinvol / is terughoudendheid geboden
Geen	Kan geen advies of aanbeveling worden gegeven / niet mogelijk een keuze te maken / er is geen voorkeur uit te spreken